

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 117 (2980) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 május 27

EGÉSZ VEZÉRKARÁVAL EGYÜTT Főbe lőtte magát a Charkovnál bezárt egyik szovjet hadsereg főparancsnoka

Csekiang fővárosába bevonultak a japán csapatok. Két kínai hadosztály megsemmisítésével és a maradék erők fegyverletételével véget ért a jünani csata
Személyesen felolvasott kiáltvánnyal nyitotta meg a japán császár az új országgyűlést

A német véderőfőparancsnokság jelenté szerint délben 2 órakor:

A Charkovtól délre bezárt ellenséges haderők mind kisebb térre szorultak össze és soraikban már az egész vonalon mutatkoznak a felbomlás tünetei. Már csak egészen gyenge kitörési kísérletek történtek.

Az egyik bezárt hadsereg főparancsnoka, egész vezérkarával együtt, főbelötte magát, hogy a megadást elkerülje.

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma berlini jelentése szerint német katonai körökben rámutatnak arra, hogy a keddi hadijelentés három szovjet hadsereg teljes bekerítéséről szólt. Egy szovjet hadsereg rendes körülmények között 10 hadosztályból és né-

hány páncélos dandárból áll. Egy hadosztály létszáma 10—12.000, egy páncélosdandár létszáma 4—5000 fő. E szerint a kérdéses térségben a német, magyar és román kötelékek 300.000 szovjet katonát kerítették be.

India felé vonultak vissza Alexander tabornok burmai utóvédcsapatai

Burmai jelentés szerint Alexander tabornok utóvédcsapatai átkeltek a Burmát Assamtól elválasztó hegyláncon és India felé vonultak vissza. A harc jelenleg már Indiában folyik.

Másik jelentés szerint a japán csapatok súlyos harcok után bevonultak Csekiang tartomány fővárosába, Kínvába. Áttörték azt a védelmi vonalat, amely a várostól két kilométernyire északra húzódott. Ezekben a harcokban két kínai hadosztályra megsemmisítő vereséget mértek Inva városa

közeliében a gépesített japán csapatok utóérték a kínai haderő zömét s harcra kényszerítették. A csungkingi csapatok teljes megsemmisítése ezen a szakaszon küszöbön áll.

Sanghaji jelentés szerint a jünani csata két kínai hadosztály megsemmisítésével és a maradék haderő fegyverletételével véget ért. A 27.000 főnyi kínai hadseregből csak 5000 ember maradt meg, akik fogságba kerültek. A kínai csapatok kiűritették Jünan fővárosát, Kunmingot.

„Ütött a szabadulás órája az angol-szász rabságban élő népek számára!”

Tokióból jelentik (MTI.) A NTI. jelenté Mint hivatalosan közlik, a császár személyesen résztvett az új japán országgyűlés megnyitásán és a megnyitást felhívás felolvasásával vezette be.

Toyo miniszterelnök az ülésen beszédet mondott, melyben többek között a következő fontos kijelentéseket tette:

— Hihetetlenül rövid idő alatt, nem is egészen fél esztendő leforgása alatt, azóta, hogy kitört a háború a nagykelet-ázsiai élettér megteremtéséért, a japán császári haderők szétverték az ellenség főerejét s jelentős területeket foglaltak el. Ugyanczen idő alatt megsemmisítet-

tük az Egyesült Államok és Nagybritannia tengeri haderejét az Indiai óceán térségében. A nagy győzelmekkel egyidejűen páratlan arányú újjáépítési munka folyik az elfoglalt területeken és továbbra is feltartóztathatatlannal türiünk igazi célunk, Nagykeletázsia megteremtése felé. A császári haderő délkeleti tevékenységein kívül továbbra is folytatta hadműveleteit Kínában, amivel jelentősen gyengítette a csungkingi Kína helyzetét. Amíg távoli helyeken a harcok folynak, belső biztonságunk és védelmünk olyan szilárd, mint a szikla. Nagykeletázsia népei, melyek eddig az Egyesült Államok és Nagybritannia bék-

lyőiben szenvedtek, jórésben már visszanyerhették függetlenségüket és szorosan együttműködhetnek a japán császársággal a nagykeletázsiai élettér megvalósítása és népeink felvirágzása érdekében. Ezzel egyidőben itthoni védelmi berendezéseinket állandóan bővítettük és erősítettük. Országunk belső és külső helyzetét minden téren megszilárdítottuk és a végső győzelem elérésének szol-

gálatába állítottuk. Mindez azonban csak előjátéka a végső győzelemnek. Szilárd meggyőződés, hogy egész nemzetünket az a megmáshatatlannal meggyőződés tölti el továbbra is, hogy Japán igaz ügyének védelmére kihúzott kardját sohasem teszi vissza hüvelyébe mindaddig, amíg egyszermindenkorra ki nem küszöbölte az angol-amerikai befolyást Kelet-ázsiaiból.

Csodálattal teli elismerés Németországnak és Olaszországnak

— Szárazföldi, tengeri és légi haderőnk tovább folytatja pompás összehangban hadműveleteit, az ellenséget felkeresi ott, ahol van és leveri. Amikor haderőnk pompás győzelmeket arat, ugyanakkor nagy építőmunkát végzünk, amivel növeljük nemzetünk erejét és megteremtjük a győzelem biztos alapját. Hála azoknak a fényes diadaloknak, amelyeknek a nagykeletázsiai háború kitörése óta elértünk, e térségben minden fontos nyersanyagforrás, így a hadviselés szempontjából nélkülözhetetlen olaj, gumi és ón a kezünkbe jutott. Nemzetgazdaságunk megszabadult nyomasztó függőségétől és az önállóság alapjára léphet. Örömmel állapíthatom meg, hogy a kínai nemzeti kormány és Thaiföld ugyanazokat a szempontokat követeli a Nagykeletázsia megvalósítására irányuló törekvésben és kapcsolataink e két állammal egyre szívélyesebbé válnak.

A legnagyobb csodálattal és elismeréssel kell megemlékeznem azokról a páratlan győzelmekről, melyeket nagy szövetségeseink: Németország és Olaszország aratnak annak érdekében, hogy valamennyien közelebb jussunk igazi célunkhoz. Japán a maga részéről mindent elkövet, hogy annak a nagyzású viadalnak harcosaként, amelyben Németország és Olaszország áll Nagybritannia és az Északamerikai Egyesült Államok ellenében, hozzájáruljon a közös győzelemhez.

Japán különlegesen hadászati téren a legszorosabb együttműködésben halad szövetségeseivel, annak érdekében hogy kiharcolva a győzelmet, megteremthessék az új világrendet.

A japán miniszterelnök ezután így folytatta:

— Sikerült végleg leleplezni az Egyesült Államok és Nagybritannia igazi politikáját, melynek célja, hogy más népek pusztulása árán biztosítsák a maguk számára a hatalmat. Most már azonban ütött a szabadulás órája az angol és amerikai rabságban szenvedő népek számára, így elsősorban India népe számára, amely most kivívhatja régóta várt függetlenségét. Az a tény, hogy az angolok tárgyalásai az indiai vezetőkkel kudarcba fulladtak, bizonyította annak, hogy India szellemileg már függetlenítette magát a brit uralomtól. A brit uralom szellemi alapja Indiában megsemmisült és megtörtént az első lépés India tényleges függetlensége felé. Amíg azonban angol csapatok tartózkodnak Indiában, Japánnak eltökélt szándéka, hogy ezeket a csapatokat megsemmisítse. A japán kormány bizton reméli, hogy India népe segítségére lesz abban, hogy elűzze Indiából a brit csapatokat és megvalósítsa India népének szabadságát. A japán győzelmek folytán lényegesen sikerült a csungkingi kormányt elszigetelni és az elkerülhetetlenül halad a végső bukás felé.

Japánnak eltökélt szándéka, hogy rövidesen megadja a kegyelmezdőfést Csangkaisek kormányának.

A korall-tengeri csatában kivívott győzelemmel Japánnak sikerült az Ausztrália készenlétben álló angol-amerikai tengerészeti erőket megsemmisíteni, úgy, hogy Ausztrália most tehetetlenül áll a japán támadással szemben. Éppen erre való tekintettel, még egyszer szeretném arra kérni Ausztrália felelős vezetőit,

ismerjék fel a való helyzetet és ennek alapján határozzák el magukat bátor, döntő lépésre Ausztrália sorsának megmentése érdekében.

Beezéde végén Toyo miniszterelnök hangsúlyozta, hogy azok a törvényjavaslatok, amelyeket az országgyűlés elé terjesztettek, elkerülhetetlenül szükségesek

a végső győzelem kivívása érdekében és ezért kéri azoknak elfogadását.

— Végül még egyszer szeretném mély hálámát tolmácsolni szövetségeseinknek — mondotta a miniszterelnök — és köszönetemet az ország valamennyi polgárának fáradhatatlan együttműködésükért a győzelem kivívása érdekében.

A császár kiáltványa

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távnyelvi Iroda jelenti: Az újonnan megválasztott japán birodalmi gyűlés szerdai megnyitó ünnepének közép-pontjában a császár kiáltványa alott, amelyet személyesen olvasott fel. Kiáltványában megemlékezett arról, hogy a japán expedíciós csapatok mindenütt megsemmisítő győzelmet arattak és igen fontos területeket szállítottak meg behízányítva ezzel a japán haderő tekintélyét és erejét.

— Barátainkhoz és szövetségeseinkhez fűződő kapcsolataink — szól a kiáltvány — egyre szorosabbakká válnak. Erős a bizalmunk az egész nemzet hűségében és kitartásában. Megbízunk az államminisztereket, hogy tegyék meg a szükséges fontos rendelkezések végrehajtásáról szóló javaslatokat a birodalmi gyűlés előtt!

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utánozzák. Ügyeljen, mert minden tabletta a „DARMOL” szónak és T alakú bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagban kérje.

DARMOL

és elvárjuk a birodalmi gyűléstől, hogy ezeket a javaslatokat a végső győzelem érdekében elfogadja.

A császár kiáltvány után a miniszterelnök mondta el fentebb már ismertett beszédét. Megemlékezett arról, hogy a Nagy-Keletről folyó harcok kitérésére óta a japán haderő megsemmisítette az Egyesült Államok és Anglia legfontosabb támaszpontjait és ezzel hatalmas lépést tesz előre a Nagy-Keletről való megvalósulása felé.

Megemlékezés Magyarországról és a többi szövetségesről

— A háromhatártal egyezmény tagjai között az együttműködés igen szoros és szívélyes — folytatta a külügyminiszter a többi európai szövetségeseinkhez, Magyarországhoz, Romániához, Bulgáriához és a többi barát államokhoz fűződő kapcsolataink is elszakíthatatlanok. A japán-szovjet viszony a háború kitörése óta nem változott. A Szovjetnek nem áll szándékában területét Japán elleneségeinek katonai támaszpontul rendelkezésre bocsátani. Fel kell tételizni, hogy elleneségeink fokozottabb mértékben fogják folytatni mesterkedésüket a Szovjetnek Japántól való elidegenítésére. Amíg azonban a Szovjet kitart jogellenes magatartása mellett, az ilyen mesterkedések eredménytelenek maradnak.

A Külügyminiszter után Toyo miniszterelnök hadügyminiszteri minőségében

ismertette a japán veszteséget a háború kitörésétől április 30-ig.

A veszteség 9000 halott, beleértve a tisztet is és mintegy 20.000 sebesült. Az ellenség ugyanezen idő alatt a nagyszámu halotton kívül 290.000 foglyot, 1800 repülőgépet, 3500 löveget, 45.000 harckocsit, gépkocsit és vasuti kocsit veszített.

A trópusi öserdőben folyó harcok minden nehézsége ellenére a japán hadsereg egészségi állapota és szelleme igen jó és lényegesen kedvezőbb, mint várni lehetett volna.

Közölte még, hogy már ebben az évben csaknem tízszer akkora olajmennyiséget termelnek az elfoglalt déli területeken, mint amennyit az illetékes japán körök reméltek.

1000 pengő pénzbüntetésre ítélte a törvényszék a novokain-ügy egyik vádlottját

Zilahy András gyógyszerészt felmentették a vád alól

Nagyvárad. Saját tud. Ma délelőtti hirdetett ítéletet a nagyváradai törvényszék az emlékeztetés „novokain” ügyben, amely dr. Veres Andor orvost és Zilahy András gyógyszerészt ültette a vádlottak padjára. A főtárgyaláson dr. Váradi Imre tanácselnök ismertette az igazságügyi Orvosi Tanács szakvéleményét, amely a gyógyszerész munkával kapcsolatos jogszabályokra nézve adott felvilágosítást. Ezzel a törvényszék befejezettnek is nyilvánította a bizonyítási eljárást és Pörköly József dr. királyi ügyész tartotta meg a vádbeszédét. Kérte a vádlottak büntetésének megállapítását és hivatkozva arra, hogy kölcsönös mulasztásuk emberéletet követelt megfelelő büntetés kiszabását kérte.

Dr. Veres Andor védője dr. Barsay Károly vármegyei főügyész a gondatlanság és tévedés jogi különbségét fejtegette és rámutatott arra, hogy ebben az esetben az az emberfeletti munka, amellyel védece a tragikus délelőtti

mintegy 70 beteget vizsgált meg, vis maiorként egy olyan pillanatnyi gátlást okozott, amely érthetővé teszi a tévedést, de a gondatlanság jogi tényét közelelről sem meríti ki. A gyógyszerész védője Zilahy András ártatlanságát hangsúlyozta és azt bizonygatta, hogy őt semmiféle felelősség nem terheli.

A vád-, illetve vádbeszédek után a vádlottak szölköztek védelmükre nézőleg szót, majd a tanács ítélethezatalra volt vissza.

A törvényszék ítéletében megállapította az orvos bűnösségét és ezért 1000 pengő pénzbüntetésre ítélte, míg a mellékbüntetésektől eltekintett. Ítéletében hivatkozva a rehabilitációs törvény megfelelő szakaszára megállapította, hogy további hátrányos következménye nem fűződik. A gyógyszerészt a vád alól felmentette. A védelem az ítéletben megnyugodott, a királyi ügyész azonban semmiféle panaszt jelentett be az ítélet ellen.

Nagyváradai zsidók is vásároltak a margittai „fekete cukorból”

Internálták Sternbera Mórt, Freundlich Ferencet és Feldmann Lászlót

Nagyvárad. Saját tud. Margittán és környékén hónapok óta a legnagyobb szabású közzellátási visszaélések folytak. Az ottani csendőrség szélekkörü és minden részletre kiterjedő nyomozást vezetett be az ügyben és a bűnösöket az ottani főszolgabíró már internáltatta is. Az ügy középpontjában Varga István, a

margittai „Hangya” üzletvezetője áll, aki a Hangya cukorfőzdelekből törvénytelen úton adott el esetenként kisebb-nagyobb mennyiségeket margittai zsidóknak. A cukrot a Hangya margittai raktárának hátsó ablakán adta ki rendszert a sötétség beálltával.

Az ügy nagyváradai vonatkozásainak tisztázását hosszabb nyomozás után most fejezte be a helybéli rendőrség. Sternberg Mór izraelita, 44 éves gépkocsivezető. Kapisztrán-tér 16. szám alatti lakos körülbelül 30 mázsa cukrot hozott be Margittáról jegy nélkül. Ezt a mennyiséget Harstein Sándor margittai kereskedőtől vásárolta, — aki vi-

Apolló Filmszínházban
Egy szerelmében vergődő orvos filmdrámája
MINDENKI MÁST SZERET
Urav Tivadar, Szilágyi Szabó Eszter, Déry Sári.

Belvárosi
A két jómadár
legragyogóbb francia bohózat.

Bolváry Géza egyeilen magyar filmje
TISZAVIRÁG
Főszereplők: Tolnay Klári, Lehotay Arpád, Greguss Z. és Rózsashegyi Kálmán
Bemutató ma a CASINOBAN

szólt a Margittai Laptól — azt 2 pengő és 7 pengő 20 filléres jegy adta tovább. Freundlich Ferenc 23 éves izraelita kereskedő Beóthy Ödön utca 18. szám alatti lakos, 45 kilogramm kristálycukrot vásárolt Mózes Béla margittai lakostól 2 pengő 10 filléért. Feldmann László 38 éves izraelita kereskedő Szep-tember utca 29. szám alatti lakos ugyan-écs Mózes Béla-tól vásárolt jegy nélkül 2 pengő kilónkénti áron két mázsa cukrot. Rosenberg Jenő 30 éves izraelita kereskedő, Peca utca 14. szám alatti lakos, Mózes Béla-tól két mázsa kristálycukrot vásárolt 2 pengő 20 filléért kilogrammjáért.

A felsorolt egyének ellen közigazgatási eljárás indult s a köztölt forgalomban lévő közszükségleti cikkek Nagyváradra való behozásáért, a szükségtelen közbeeső kereskedelemért, a cukornak a megállapított árnál magasabb áron való vásárlásával és még magasabb áron való eladásával folytatott üzérkedés (láncolás) miatt a bűnvádi eljárástól függetlenül Sternberg Mór Nagyvárad város területéről kültötták és internálták. Freundlich Ferencet, Feldmann Lászlót és Rosenberg Jenőt internálták.

Sú'yosan megsebesítette Fritsch Waltert egyik alkalmazottja

Nagyvárad. Saját tud. Fritsch Walter közismert nagyváradai hentes- és mészárosmester ellen merényletet követett el egyik alkalmazottja, Pap János hentes és mészárossegéd.

A merénylet a Szacsavay-utca 82. szám alatti hűszüzemben történt, ahol Fritsch Walter minden reggel személyesen szokta ellenőrizni a húsfeldolgozás munkáját. A hentes- és mészárosmester, akinek a Rakóczi-úton van jólmenő üzlete, észrevette az ellenőrzés gyakorlása közben, hogy Pap János segédje 20 méter helet tett félre azzal a szándékkal, hogy azt eltulajdonítsa. Fritsch Walter haragjában egy belsáritó rúddal nekitamadt Pap Jánosnak s ütlegelni kezdte őt. Pap erre a kezében lévő bontókést gazdája lakókába szúrta.

Fritsch Walter véresen, eszméletlenül esett össze. A kihívott mentők azonnal a kórházba szállították, ahol műtétet hajtottak rajta végre, de állapota életveszélyes.

ESKÜVŐ. Bíró Livia urleányt folyó hó 28-án este 7 órakor vezetni oltárhoz a Szentlélek plébániatemplomban (Barátok temploma) Tomory Lajos, a Futura-kirandulás vezetőhelyettese.

Bel- és külföldi **kerekpárok** elsőrangú minőségben **részletre is**
Pálffy Jenő
Mussolini-tér 16-a. Telefon: 15-24.
„KUHNE” LERAKAT
Állandó alkalmazottak, Szakértői Irtatók.

Teljesen bezárult a gyűrű Timosenko csapatainak zöme körül

Honvédeink meleghangú dicséretet kaptak a német főparancsnokságtól. A keleti arcvonal olasz szakaszán is megindult a támadó tevékenység

Berlinből jelentik: (MTI.) Mint katonai helyről közlik a Német Távirati Irodával, a Charkov körüli ütközet változatlan hevességgel tombol. A német kezdeményezés egyre erősebbé válik. Német, magyar és román kötelékek teljesen bezárták a gyűrű Timosenko csapatainak zöme körül. A német légierő a bezárt szovjet csapatoknak a levegőből való megsemmisítésével foglalkozik. Az összeszorított három ellenséges hadseregben a bomlás első jelei már mutatkoznak. A gyűrűben mintegy félmillió bolsevik katona van bezárva. A hadsereghez tartozó hadianyag mennyisége igen nagy. A tengelyszövetségek vesztesége az új német fegyverek és az ujszerű taktika alkalmazása folytán csodálatraméltóan csekély. Ellenben a szovjet veszteségek oly nagyok, hogy hatásuk a támadószellem hanyatlásában máris megnyilvánul.

Rómából jelentik: (Stefani.) A Reuter-iroda katonai munkatársa a Charkov szakaszán folyó harcokról szóló beszámolójában kijelentette, hogy a helyzet gyors ütemben halad a válság felé, majd hozzátette, hogy a csapatban nagy embertömegek és páncélos erők vesznek részt. Kétségtelen — fejezte be beszámolóját a tudósító, — hogy a helyzet nagyon változós. (MTI.)

Honvédeink nagyszabású tisztogató tevékenysége az arcvonal mögött

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Beavatott katonai helyről szerzett értesülés szerint a szövetségesek Charkov környéki támadó hadművelete tervszerűen folyik és annak első szakasza befejezéshez közeledik. Az arcvonalban álló honvédkötelmékek területén említésre méltó különösebb esemény nem történt. A magyar csapatok részéről szórványos tüzéségi és élénk felderítő tevékenység folyt. Az ellenség felderítő kísérleteit mindenütt megfúrták. A magyar légvédelmi ütegek három ellenséges gépet lelőttek. A charkovi csapatban kiűnt magyar kötelékeket az előjáró német magasabb parancsnokság hősiességükért meleghangú dicséretben részesítette. Az arcvonal mögötti erdő területen garázdálkodó orvlövész bandák megsemmisítése jelentősen előrehaladt. Mintegy 2.000 orvlövész esett el eddig. E tisztogató tevékenység során nagyobb mennyiségű hadianyag, köztük lövegek, harckocsik, gránátvetők, géppuskák estek oszlopaink kezébe.

Berlinből jelentik: (MTI.) Több lap közli a MTI jelentését arról, hogy a magyar csapatok megsemmisítettek több orvlövész bandát. (MTI.)

Stockholmból jelentik: (NTI.) Kedden délután a senekadüi rádió a doneci térségben folyó harcokkal kapcsolatban beismerte, hogy az oroszok Charkovnál elvesztették a kezdeményezést és a németek erős haderőkkel támadnak. (MTI.)

Sikeres támadó, vagy elhárító harcok az arcvonal többi szakaszán

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német távirati Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: Charkovtól délkeletre teljes erővel folyik a bekerítő csata. A körülzárt ellenség óriási erőfeszítéseket tesz, hogy kelet felé kitorhessen. Kemény harcokban hétfőn is megfúrták a bolsevisták szándékait. Ezzel egyidejűleg német, magyar és román kötelékek által

gási szabadságát. Az összezsúfolt ellenséget fokozott mértékben sújtotta a német légierő súlyos csapása. Charkovtól északkeletre visszavertük a

Az olaszok is kezükbe ragadták a kezdeményezést

Hadműveleti övezet (MTI.) A Stefani-iroda kiküldött tudósítója jelenti a keleti arcvonalról: Az olasz expedíciós hadtest arcvonalának déli körzetében a kedvező időjárás visszatérve ismét megkezdődött a támadó jellegű tevékenység. A német egységekkel együttműködő olasz csapatok az egyik folyó völgyében ívott öt napos megsemmisítő harcban fényes sikert arattak és több fontos ellenséges támaszpontot elértek. Az olasz csapatoknak az ellenség pokoli tüzelése alatt sikerült átlépni a folyót. Ellenállhatatlan erővel vetették rá magukat a szovjet állásokra. Két napos harc után az olaszok megtör-

bolsevisták megismételt támadásait. A keleti arcvonal középső szakaszán helyi jellegű támadásainkkal tovább terjesztésére tettünk szert. Az arcvonal északi szakaszán sikeres rohamcsapat vállalkozásokat hajtottunk végre. Harcigépeink a 26-ra virradó éjjel Izland és az Északisark közötti tengerészen támadást intéztek egy erősen biztosított ellenséges hajókaraván ellen és egy 8.000 tonnás hajót elsüllyesztettek. Öt további megromgáltak. Észak-Afrikában erősebb harcigépkötelmékek Tobruk vidékének katonai célpontjait bombázták.

ték az ellenség ellenállását és elfoglalták a szovjet védelem fontos szakaszát. Másnap a szovjet parancsnokság ellentámadást kísérelt meg az elvesztett állások visszafoglalására, de a kísérletet megfúrták. A harc negyedik napján az olasz csapatok a német csapatokkal együttműködve újra kezükbe ragadták a támadó kezdeményezést. Ezen a napon az olasz csapatok heves harcok után elfoglaltak egy helységet és több ellenséges állást. A további előnyomulás során súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek és elérték az eredetileg kitűzött célokat.

Kétkedő hang Newyorkban a második arcvonal létesítésével kapcsolatban

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 725. közleménye: Cirenaiában élénk felderítő tevékenység folyt. Az ellenséges járőrök visszavertük és közülök több foglyot ejtettünk. Repülőink újabb fényes sikert arattak. Légiharcban saját veszteség nélkül lelőttek 9 angol gépet. Bombavetőink Micabba célpontjait támadták, miközben harcba keveredtek ellenséges vadászokkal és kettőt lelőttek. További négyet a kísérő vadászok lőttek le. Valamennyi

saját gépünk visszatért támaszpontjára. Egy hajókaravánunkat a Földközi-tengeren ellenséges tengeralattjárók és repülőgépek támadták meg eredménytelenül. A kísérő hajóegységek légvédelmi ütegeink találatok következtében egy angol gép a tengerbe zuhant. Angol gépek az elmúlt éjjel néhány bombát dobtak le San Raincl és Giordane a Mare közt. Az okozott kár jelentéktelen. Három katona megsebesült. (MTI.)

Stockholmból jelentik: (NTI.) A Nya Daglight Allehanda newyorki

tudósítója jelenti, hogy a Newyorki Mirror kételkedik annak lehetőségében, hogy a szövetségesek európai inváziót tudnának megvalósítani. Az alatt a két esztendő alatt, amely Franciaország, Belgium és Hollandia megszállása óta eltelt, a németek nem voltak télenek. A pártvidék most jobban meg van erősítve, mint Anglia partja. A második arcvonalhoz csapatokat kellene partraszítani, ez pedig csak csoda révén sikerülhetne. (MTI.)

Kínában áttörték a japánok az ellenség erődállásait

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint a Domei-iroda jelenti, a japán haderők áttörték az ellenség erődállásait és most Közép-Csekiang külső kerületeiben állanak. A japán csapatok elválták az ellenség elől a visszavonulás útját és a menekülő kínai csapatokat hétfőn délután döntően megverték. A japán felderítő gépek

jelentése szerint a hidakat és a fő útvonalakat szétrombolták.

Tokióból jelentik: (NTI.) Burmai jelentés szerint a Csindvin folyó mentén nagyobbarányu bekerítési hadművelet folyik. A japán csapatok elfoglalták Homalint és északi irányban törnek előre. Az ellenséges csapatok bomlása megkezdődött. (MTI.)

geralattjárót elpusztítottak, 29 súlyosan megromgálódott. Ezenkívül igen sok hadianyagot zsákmányoltak és több ellenséges hadihajót lefoglaltak.

Berlinből jelentik: (NTI.) Mint az északamerikai tengerészeti hivatal közli, a Blakeley északamerikai torpedórombolót a Karibi-tengeren egy német tengeralattjáró torpedója erősen megromgálta. A személyzetből 10 ember eltűnt. (MTI.)

Összefoglaló jelentés a japánok eddigi tengeri és légi sikereiről

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A japán császári főhadiszállás összefoglaló jelentést tett közzé a háboru eleje óta május 20-ig a tengeren és levegőben elért sikerekről. Eszerint összesen 8 ellenséges csatahajó elpusztult, 6 súlyosan megromgálódott. Ezenkívül elsüllyesztettek hat ellensé-

ges repülőgépanyahajót. Lelőttek 982 ellenséges repülőgépet, 1292 további gép súlyosan megromgálódott. Elsüllyesztettek 8 amerikai, 12 brit és 4 holland rombolót. Hat újabb amerikai és öt brit rombolót megromgáltak. 2 amerikai és egy holland különleges hajót is elsüllyesztettek. 50 ten-

Haditanácsot hívtak össze Uj-Delhiben

Bernből jelentik: (Stefani.) Uj-Delhiből jelentik, hogy ott haditanácsot hívtak össze. Ezen a haditanácson foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogyan szálljanak szembe azzal a veszéllyel, ami Kínát fenyegeti? A tanácskozáson részt vesz Stillwell tá-

bornok is, aki főparancsnoka volt a Burmában megvert két kínai hadseregnek.

Lisszabomból jelentik: (Stefani.) Johnson ezredes, ki Roosevelt megbízásából politikai tevékenységet fejtett ki Indiában, visszatért az Egyesült Államokba. Elhatározta hazatérését az az amerikai gazdasági bizottság is, amelynek feladata lett volna biztosítani India nyersanyagait az Egyesült Államok ipara számára.

Amszterdamból jelentik: (NTL.) A Reuter-iroda közlése szerint Jontson ezredes, Roosevelt rendkívüli indiai követe kedden Washingtonba érkezett és nyomban felkereste Hull külügyminisztert. Jontson szerdán jelentést tesz Rooseveltnek, majd utána kórházba megy. (MTL.)

Angliától való elszakadást követelt egy kanadai képviselő

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A londoni Daily Telegraph jelentése szerint Renee Chaloult kanadai képviselő Montrealban beszédet mondott Mackenzie King kanadai miniszterelnöknek Anglia támogatására irányuló politikája ellen. Kijelentette, hogy Anglia szerepe a háborúban nevéstéges. Brit csapatok sehohsem harcolnak. Követelte, hogy Kanada legkésőbb a háború végén szakadjon el a Brit Birodalomtól és Angliától. A lap megállapítja, hogy Kanada francia nyelvű lakossága és Mackenzie King angolbarát hívei között a leghevesebb és legelkeseredettebb harc folyik.

Új kormány alakult Egyiptomban

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az egyiptomi kormány kedden este lemondott. Nahasz pasa új kormány megalakításán fáradozik. A miniszterelnök és a pénzügyminiszter között nézeteltérés támadt és a pénzügyminiszter azért nyújtotta be lemondását, ami kirohantotta a kormányválságot.

Tuniszból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az új egyiptomi kormány megalakult és letette az esküt. Az új kormány tagjai ugyanazok, mint az előző kormányé, kivéve Makram pasa, volt pénzügyminisztert. Faruk király kedden fogadta az új kormány tagjait.

Halálra ítélték a volt szófiai angol és jugoszlav követség sajtóattaséját

Szofiából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A legfelsőbb semmitörvényszék merényletek előkészítése és kémkedés miatt halálra ítélte Dimitroff Györgyöt, az angol nemzetiségű Normann Davist, a volt szófiai angol követség sajtóattaséját, a szerb nemzetiségű Dostoian Petrovicsot, a volt jugoszlav követség sajtóattaséját, továbbá három másik szerb nemzetiségű és öt bolgár nemzetiségű egyént. A semmitörvényszék ítéletében módosította az előzően hozott ítélet indokolását azzal, hogy a halálra ítélt Normann Davist angol állampolgár nem büntetésül szerepel a bűnygyben, hanem valójában főszervezője volt a társaságnak.

Hirszolgálati akciót indítanak a szovjet-angol barátság erősítésére

Stockholmból jelentik: (NTL.) A cincinnati rádió jelentése szerint a New York Herald Tribune azt írja, hogy az angol és a szovjet hirszolgálati irodák csereakciót indítottak, hogy a két nép közötti kölcsönös megértést előmozdítsák. Kuibisevben most brit küldöttség tartózkodik az-

zal a feladattal, hogy ott ismertesse az angliai életet. A Vörös Csillag című lap ezzel kapcsolatban azt írja, hogy ez a hirszolgálati csere előmozdítja a két nép egymás iránti megértését és barátságát, biztosítva a szorosabb viszonyt a háboru utáni időkre is. (MTL.)

Mussolini elnökletével ülést tartott a fasiszta párt igazgatótanácsa

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A fasiszta párt direktoriuma a Duce elnöklésével összeült. Egyhangulag jóváhagyta azt a nyilatkozatot, amely újra megerősíti a fasiszta párt két feladata a fasiszta forradalom védelme és kiterjesztése. Olaszország népének megszervezése és politikai nevelése, a fasiszta tanok alapelvei szerint. A fasiszta által alkotott minden intézménynek a haladó és az olasz népet egyesítő politika eszközének kell lennie. Ebből a célból a

pártvezetőség elhatározta, hogy felszólítja a párt kebelébe tartozó szövetségeket, végezzenek szigorú rostálást a párt tagjai körében és kizsábolják ki mindazokat, akik bármilyen okból nem érdemesek arra a megtisztelésre, hogy a pártnak tagjai legyenek. A pártvezetőség dicsőre elismeréssel illette az ifjú fasisztákat, akik tevékeny részt vesznek az északafrikai háborúban és akik már hősi cselekedeteket vittek véghez.

A NAPOK SODRÁBÓL

CSODALATOS DOLG A RÁDIÓ. Olyankor érezzük meg különösen, amikor nagyobb, érezhetőbb szerepet kap életünkben. Amikor segítő társul szegődik az élet felvetődő problémáinak megoldásában, vagy a sors terheit megkönnyítésében.

Csodálatos dolog a rádió, amikor észeköt bennünket a harc téren küzdő katonákkal, amikor vállalja alázatosan és odaadó hűséggel üzeneteink, érzelmeink, örömeink tolmácsolását. Gondoltunk-e vajjon már arra, hogy mennyi öröm, mennyi megnyugvás támadt a rádió villámgyors hullámai nyomán? Gondoltunk-e már arra, hogy életet mentett meg, sorsokat fordított jobbra számtalan esetben.

Megvalljuk, mi is akkor vettük észre a rádió csodálatos jelenlétét, amikor az élet figyelmeztetett reá. A dolog úgy történt, hogy egyik kedves munkatársunkat frontszolgálatra hívták be s már három hónapja kint van a harc téren. Pünkösd előtt valakinek eszébe jutott, hogy a rádió üzenjünk neki. Az ötletet azonnal követte a kivitel és még ugyanazon a napon elindult az üzenet a frontra:

„Pilcz László zászlóst szeretettel köszönti az Erdélyi Néplap és a Magyar Lapok igazgatója, szerkesztője és kiadói hivatala...”

Szállt az üzenet az ukrán mezőkön keresztül és mi tudjuk, hogy valamelyik kis ukrán faluban, egy tábori szálláson ezen az éjszakán valaki könnyezett. Mert csodálatos dolog a rádió...

CSAK AKKOR ADUNK, ha hasznunk van belőle, mondják sokan, amikor a Mónika lelkes tagjai jótékony sorsjegyet kínálnak megvételre. Emlekezzetek, hogy a Mónikának már volt egy nagy sikerű jótékony tárgysorsjátéka. Azt hittük és azt hitte mindenki, hogy ez a siker kedvezően befolyásolja most a második próbálkozást. A

cél ugyanaz: szegények, árvák megsegítése. Mégis sokan vannak, akik ezzel az érveléssel térnek ki a sorsjegy megvételre elől: nem nyertem a múltkor, nem veszek!

Ejnye, ejnye! Hát azt csak helatja még az elemista is, hogy nem nyertél huszezer ember. Viszont nagyon sokan nyertek és emlékezhetünk reá, hogy éppen azok nyertek, akik reászorultak. Aki pedig nem nyert, azt kielégíthette az a tudat, hogy jótékony célra adakozott. Utóvégre ez a sorsjegy nem üzlet, nem nyeréskedés, hanem jótékonykodás, a jótékonykodásnak olyan formája, amely minden tisztán megmaradt fillért a szegényeknek juttat.

Nem akarunk hinni a fülünknek, amikor azt halljuk, hogy éppen a tehetősek érvelnek így és térnek ki a sorsjegyek megvásárlása elől. Talán csak nem azért haragudtak meg, a múltkor a legtöbb nyeresémtárgyat szegények kapták? Hiszen ennek még örülni kellene, mert a jótékonykodás kétszeresen elérte célját.

Márai Sándor neve

ma már nagyon is jól ismert a magyar glóbuszon. Írásait sokan olvassák és még többen esküsznek irodalmi és kulturális nagyságára. Éppen azért nagy meglepetésként hatott az Egyedül Vagyunk legutóbbi számában az a megjegyzés, hogy egy Márai Sándor nevezetű fiatal író az északafrikai forradalom idején a Vörös Lobogó című kommunista újságban nagy forradalmi cikket írt. A lap felszólította Márai Sándort, igazolja, hogy ő, a Magyar Tudományos Akadémia legfrissebb levelező tagja nem azonos a Vörös Lobogó Márai Sándorával.

Márai Sándor most a Pesti Hírlapban nyilatkozatot jelentetett meg, amelyben kijelenti, hogy amennyiben az említett cikk valóban megjelent, azt nem írta. Ezzel a nyilatkozattal foglalkozik

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

most a Pesti Újság a következőkben: „Örülünk a legújabb akadémikus ezen nyilatkozatának s felhívjuk figyelmét a Vörös Lobogó nevezetű „szépirodalmi hetilap” többi Márai Sándor nével aláírt cikkeire. Márai Sándor ismeretlen névazonosa az előbb említett hetilap egyik 1918-ban megjelent számában újmagyar költőkről érkezik „Szabadulás” címmel. Az eredeti Márai Sándorral feltűnő módon hasonló stílusban megírt cikk az alábbi szavakkal végződik: „Az új világrend költői friss energiákat és becsületos energiákat hoznak a felkelő vörös nap elé.” — Így írt Márai Sándor hasonmása már a kommunizmus előtt. De ugyancsak cikket írt a Vörös Lobogóban ez a Márai Sándor előtt ismeretlen Márai Sándor 1919 január 9-én és 1919 január 16-án. A Vörös Lobogó 17—18-ik számában „Vágóhíd” — Miskén” címmel jelent meg egy értékes szerző novella, majd a Vörös Lobogó utolsó összevont számában az ismeretlen Márai Sándor ismét névaláírásos cikkben bírálja Földi Mihályt a „Sötétség” című regényét. Az aláírás mindenütt Márai Sándor. Akár a kommun előtt jelent meg a cikk, akár a kommun alatt. Mi, a jelenlegi Márai Sándornak most megjelent nyilatkozata alapján a világért sem akarjuk elhinni, hogy a Vörös Lobogóban megjelent cikkeket az igazi Márai Sándor írta, de a magyar közvélemény a múlt szomorú tapasztalatai alapján igen bizalmatlan s ezért elvárja az Újság volt és a Pesti Hírlap jelenlegi főszerkesztésétől, hogy nyomozza ki annak a Márai Sándornak a személyét, aki a kommunizmus alatt sorozatos cikkeit írta a Franyó Zoltán szerkesztésében megjelenő Vörös Lobogónak és aki minden külső kényszerhatás nélkül már a kommunizmus előtt üdvözölte és sürgette a vörös nap eljövetelét.”

Összesen tíz évi fegyházat, börtönt és fogházat kaptak a nagyváradi aranycsempész Kupfersteinék

Budapestről jelentik: A valutabíróság Lukács-tanácsa több napon át tárgyalta a Kupferstein Ferenc zsidó nagyváradi aranyműves és büntársai valutaperét, amelyről részletesen beszámoltunk. A legtöbb vádlottat büntetésnek mondták ki, azért, mert Magyarországról pénzt csempészték ki Romániába, ahonnan aranyat hoztak be és azzal üzérkedtek. Kupferstein 3, Kain Izrael 4 évi fegyházat, Helios export-import tröszt beltagja 6 hónapi, Kainné Mailinger Etta egyévi és 6 hónapi börtönt, Kupfersteiné Seiger Irén 5, Prolich Nándor aradi berautófuvarozó 5, Messner István zsidó kerskedő 4, Pozsonyi Podogni András és Mohai Nösmer Ede 3—3, K. Vassí Sámuel ékszerész 4 hónapi fogházat, kihágás miatt Glück Ernő borkereskedő 1000 P, Goldstein István órász 600. Lőrincz 500 pengő pénzbüntetést kapott. Konrad Jenőné és Neumlinger Dávidot felmentették. Elkobozta a bíróság a Kaimnál talált 5 kiló aranyat is. Az ítélet csak részben jogerős.

Az érem másik oldala

„Potyázni“ akar a helybeli tanárság, vagy nem?

Egyik helyi napilap pünkösdi számában „Színházi inspekció“ címen egy hosszabb lélekzetű beszámoló jelent meg, mely többek között a gyér színházlátogatókat is fejtegeti és egy váratlan fordulattal a helyi tanárságot állítja oda fő bűnbakknak, akik a cikkíró szerint csak „potya“-jeggyel volnának hajlandók az előadásokat látogatni.

Nem kívánunk vitát provokálni és a nagy nemzeti feladatok megoldására hivatott kiváló tanárság sincs rászorulva, hogy hatalmas erkölcsi magaslaton álló testületéhez fel sem érhető meggondolatlan vádak ellen védekezzen. Azonban módjában van, ama átirat hiteles másolatát közölni, mellyel a középiskolák igazgatói a Szigligeti színház vezetői seregéhez fordultak és amelyből a fenti vádat kiigyalták. Így súlyosan véténénk az igazság ellen, ha a tisztá vélemények kialakulása végett nem hoznánk nyilvánosságra azt és nem adnánk alkalmat és módot a közvélemény igazságos ítélkezésére.

Hogy teljes legyen az illúzió, először a cikk idevonatkozó részét közöljük:

„Érdemes még utólag megjegyezni, mint jellemző tünetet, azt is, hogy a váradnak nagyon szeretnek „potyán“ járni színházba. A nagyváradi középiskolák például átiratban fordultak az igazgatóhoz, hogy minden előadásra, minden osztályfőnöknek biztosítson egy ingyen helyet, akik azután a darabot érdeme szerint ajánlják majd a diákságnak. Putnik Bálint igazgató hajlandónak mutatkozott arra, hogy minden iskola számára fenntart egy, vagy két helyet, de valamennyi osztályfőnök számára ez kész lehetetlenség, mert legalább 100—150 helyről lenne szó. A teljesen indokolatlan kérés elutasítása óta alig lehet diák-előadást összehozni.“

A cikk által is említett középiskoláinktól származó átirat szövege pedig szörül-észóra a következőképpen hangzik:

„A Szigligeti Színház Tekintetes Igazgatóságának
Nagyvárad.

Hivatkozással a debreceni tanterületi királyi főigazgató úr fenti számú rendeltetése, hivatalos tisztelettel kérem a tekintetes Igazgatóságot, hogy a vezetésem alatt álló intézet részére minden bemutató napjának egyik-egyik előadására érvényes 1 (Egy) darab díjmentes jegyet rendelkezésre bocsátani sziveskedjék. A bemutató napjára érvényes jegy azért van szükség, mert az ifjúság ellenőrzésével megbízott tanárnak csak így áll módjában megállapítani a bemutatóra került színdarab alkalmasságát az ifjúság részére a következő napokra. Megemlítem még azt, hogy városaink nagyrésztében hasonló gyakorlat alakult ki. A vezetésem alatt álló intézet tanári testületének határozata értelmében ugyanis az osztályfőnökök csak abban az esetben adnak engedélyt a tanulóknak a bölcs vezetése alatt álló színház előadásainak megtekintésére, ha előzően az intézet egyik tanárának módjában állt az előadásra került darabot megtekinteni és azt az ifjúság számára is alkalmasnak minősíti.

Bizom benne, hogy nemzetnevelő munkánkban a Tekintetes Igazgatóság segítségünkre lesz és kérem fogadják közreműködésükért őszinte köszönetünket.“

Ime a letűnőfélben levő szomorú emfékü felelőtlen sajtózáskának egy iskolapéldája: a cikkíró „lepotyáz“, meggyanúsít egy 250 főből álló tiszteletremél-

véért mindjárt 150 ingyen jegy követelését kiáltja világra — minden előadásra.“ A hivatalos írásban pedig a félreértések elkerülése végett még betűvel is kiírják a bizalmas kedvéért, hogy „csak, 1 azaz (Egy) díjmentes jegyet sziveskedjenek — kizárólag a bemutató testületet és a hangulatkeltés kedvékére — a felülbíró tanár részére biztosítani. Az újégi indokolatlannak minősíti a kérést és nem kis maliciával jegyzi meg, hogy „a kérés elutasítása óta alig lehet diák-előadást összehozni“. A hivatalos írás bizik abban, hogy a nemzetnevelő munkában a színház Igazgatósága segítségére lesz.

Vajjon honnan merithette ezt a rossz-

indulatú tájékoztatást a cikkíró?

De akárhonnan is jött az információ, a köteles újságírói lelkiismeretnek és tárgyilagosságnak csak egy parányi szikrájával is fel lehet-e tételezni az inkább túlzott szerényességéért hiháztatható nagyváradi tanárságot, hogy 150 ingyenjegyet provokáljon ki magának bármilyen címen is. Városunk színevirágát, a magyar ifjúságot nevelő, formáló, magaképzettegű és tudásu, kötelességét mindenkor hűséggel és becsülettel teljesítő tanári rendünkkel szemben jóízűléssel egyáltalán szánkra vehetjük azt az ordinárié szót, hogy „potyázó?“ Ha csak mákszemnyi fogalmunk is van arról a megfizetett munkáról, melyet tanárságunknak a visszatért Nagyváradon kell végeznie, vállalkozhat-e bárki is józan ítélőképességgel építő munkájuk után — kizárólag tisztelettel érdemlő becsületes emberek tekintélyének felelőtlen lerombolására?

Nem! Ez a tanári testület válasza. Nem, mert mi tudjuk, hogy a munkájában elmélyült, hivatásának élő tanárember nem az ingyenélősködés könnyű kegyerét választotta életcélul. Az ő maga szeszélyességében és szerényességében nem is vágyik többre a mindennapi kenyérénel és stoppolt könyökével még több lemondás és nagyobb áldozatok hozatalára is képes, nem hogy ő kérjen és követeljen valamit, ami őt meg nem illeti.

A nagyváradi hatalmas létszámú, tekintélyes tanári kar magasan felette áll minden hozzá méltatlan, alacsonyrendű dolognak, így ezalkalommal is lepereg róla minden felécsapott sár, mert az éremnek két oldala van és a józan közvélemény aszerint szokott ítélkezni. Egyébként az ügy folytatásáról és megfelelő elégtétel szerzéséről a tanári testület gondoskodni fog.

Egy a „potyázók“ közül.

Nagyváradnyu kenyérjegy-visszaélést leplezett le a rendőrség

Kitiltották a város területéről Kohn Sámuelné és Leichter Miklós,

Nagyvárad. Saját tud. A rendőrség néhány héttel ezelőtt értesült arról, hogy a Mátyás király-út 1. szám alatti Kohn-féle péküzletben kenyérjegy nélkül szolgáltatnak ki kenyeret, 1 pengő 20 filléres kilogrammonkénti áron. A megindított nyomozás során megállapítást nyert, hogy addig, amíg kenyérjegyre nem szolgáltattak ki kenyeret, addig jegy nélkül — főleg zsidóknak — nagyobb mennyiségben is kiadtak. Bi-

zonyitást nyert az a tény is, hogy a kenyeret Leichter Miklós, özv. Kohn Sámuelné veje mérte ki, a pénzt azonban legtöbbször Kohnné vette át. A fentnevezett két egyénnel egyidejűen eljárást indítottak Mészáros András ellen is, aki néhány napon keresztül szintén a megállapítottnál magasabb áron árulta, ugyancsak jegy nélkül a kenyeret.

jegy nélkül kenyeret és nem tudott a visszatartott kenyérjegyekről sem. Hasonlóképpen tagadott fia, Kohn József, 16 éves gyárimunkás, aki több tanu állítása szerint szintén adott el néhány alkalommal jegy nélkül s 1 pengő 20 filléres áron kenyeret.

H. Tóth László kikérdezése során elmondotta, hogy több mint 400 kilogramm kenyérjegy hiánya van, de hogy ez honnan ered, arranzve nem tud felvilágosítást adni.

A nyomozás adatai alapján a bűnvádi eljárástól függetlenül közigazgatási eljárás alá vonták özv. Kohn Sámuelné, Leichter Miklóst és Mészáros Andrást.

Kihirdették az ítéletet a bűnösök előtt

Özv. Kohn Sámuelné, aki önjoguan folytatta elhalt férje iparát, utólagos elszámolásra vett át kenyeret, a meghatározott hatósági árnál jóval magasabban adta azt el, ténykedését folytatolagosan és ismétlési szándékkal követte el, tehát a városban való tartózkodása és a kereskedelmi életbe való bekapcsolódása gazdasági életünkre, de amellet a közrendre és közbiztonságra nézv is veszélyt jelent, ezért Nagyvárad város területéről, illetőségi helyére való tekintés nélkül kitiltották és rendőrhatalósági felügyelet alá helyezték, mert szabadságkorlátozó intézkedés nélkül káros tevékenységével szemben csak így és ezzel lehet megvédeni a közellátás rendjét és gazdasági érdekeinket.

Leichter Miklóst hasonló indokolás alapján tiltották ki Nagyvárad város területéről és rendőrhatalósági őrizet alá helyezték (internálták).

Mészáros Andrást rendőrhatalósági felügyelet alá helyezték Nagyvárad tartózkodási helyél.

Az érdekeltek előtt szerdán délben 12 órakor hirdették ki a véghatározatot. Özv. Kohn Sámuelné 15 nap alatt nyilatkozhat, hogy melyik várost vagy községet tartózkodási helyének kijelölni óhajtja, addig is a rendőrség őrizetében marad.

Mit vallanak a bűnösök?

A kihallgatások során Mészáros András 35 éves, római katolikus Tégelvető-utca 58. szám alatti lakos elmondotta, hogy március elsejétől kibérelte Kohn Sámuelnéttól az üzlethe-lyiséget azzal a szándékkal, hogy az egész sütőüzemet is átfogja venni. Az átvétel azonban a mai napig nem történhetett meg, mert a sütőipari engedélyt nem tudta megszerezni. Elmondotta még, hogy Szabó Imre sütőiparos kenyerét mérte százalékos alapon, a megállapított 46 filléres árban. Ugyanakkor özv. Kohn Sámuelné, sütőiparos özvegye vejének, Leichter Miklósnak közreműködésével H. Tóth László-

rinc sütőmester kenyerét árusította ugyancsak százalékos alapon. Illyenformán tehát az üzletben ketten is árultak kenyeret. Március második felében észrevette, hogy

Kohnék ismerősöknek — természetesen főleg zsidóknak — többször adtak el kenyeret jegy nélkül, 1 pengő 20 fillérért kilogrammonként.

Beismerte, hogy Leichter megbízásából két szombati napon ő is árulta jegy nélkül Kohnék kenyerét s azért 1 pengő 20 fillért kapott kilogrammonként. Leichter őt ezért a közreműködéséért napi négy pengővel díjazta.

Kohnék tagadásban vannak

Leichter Miklós, 31 éves, izraelita, Mátyás király-út 1. szám alatti lakos elmondotta, hogy ő szerezte be a kenyeret Kohnné részére viszonteladás céljából. Március 7-ikén, vagy 8-ikán, amikor elszámolt H. Tóth Lászlóval, 171 kilogrammot kitevő kenyérjegyet felmutatott, de ugyanakkor a jegyeket a pékiparos tudta nélkül visszatartotta. Ezekre a visszatartott jegyekre

adott azután ki megfelelő mennyiségű kenyeret kilogrammonként 1 pengő 20 filléres áron. Özv. Kohn Sámuelné tudott a jegyek visszatartásáról és résztvett a kenyér árusításában is.

Özv. Kohn Sámuelné, 45 éves, izraelita, Mátyás király-út 1. szám alatti lakos előadta, hogy 1941. október elseje óta nem kapott lisztkiutalást. Tagadta, hogy bárkinek is adott volna

Legszebb központi szórakozóhely az **EMKE** kerthelyiség

Izletes konyha. Fajborok. POLISOR fánk és szórakoztató zenekara hangversenvez. SZOMBAT ÉS VASÁRNAP TÁNC.

Szives pártfoosást kér **kecskeméthy BORNEMISZA BELA** tulajdonos.

Kolozsvár művészeti hetei nagyváradai szemmel

Egy kis elmélkedés a kolozsvári idegenforgalmi hivatal működéséről

Kolozsvár, május hó.

Szép város Kolozsvár... Ezt mindig megállapítja az ember a nótával, valahányszor megérkezik a kincses város népes állomására, végighajtat a Ferenc József-uton és bekanyarodik a páratlanul szép Fötérre, ahol a Szent Mihály templomnál és a Mátyás szobor előtt mindig ugyanazzal a megdöbbenéssel, csodálattal és meghatottsággal kell megállani, mint amikor először látta az ember.

A művészeti hetekre, amelyeknek most folynak az utolsó napjai, kissé ki is csiniosították a várost, ha nem is öltöztették ünnepi mezbe, ahogy hasonló alkalmakkor tenni és mondani szokás. Az országzászló sem leng óriási árbócán a görögkeleti katedrális előtt. Nem egykönnyen zökken ki ez a város uri nyugalmából; mint ha attól tartana, hogy a nagy mozgalmasságok lesodorják róla a patinát, amit ráraktak az erdélyi mult századai.

Nagyvárad büszke lehet idegenforgalmi hivatalára

Még az idegenforgalmi hivatal se nagyon zavartatta magát. Szombat délután érkezett, abban az időpontban, amikor a művészeti hetek legnagyobb idegenforgalmára lehetett számítani, már a pünkösdi ünnepekre való tekintettel is. Két szállodai szobára lett volna szükségem, de az összes szállodák zsúfolva voltak. Fél-siettem hát az idegenforgalmi hivatalba, amely a Fötéren tanyázik a „lábas ház” első emeletén. Feltételeztem, hogy itt éjjel-nappal szolgálatot tartanak, tárt karokkal fogadják a vendégeket és pillanatok alatt magánzállásokon helyezik el azokat, akik kiszorultak a szállodákból. De egy lelket se találtam ott. Csak a szolgáló fogadott, egy nagyon előzékeny, de járatlan fiatalember, aki végigvezetett a hivatal szobáin, hátha mégis sikerül megtalálni az igazgatót, vagy legalább valamelyik segédhivatalnokot, de minden keresgélésünk hiabavalónak bizonyult. Nagyon elegáns ez a hivatali helyiség, pompás íróasztalok mindenfelé, amelyek bizonyára rengeteg aktát gyártanak reggel kilenctől délután kettőig, de ilyenkor, szombat délután öt órakor már bekövetkezik a sábec a kolozsvári idegenforgalmi hivatalban s a vendégekről, akár a művészeti hetekre, akár a pünkösdi ünnepekre, akár zászlóavatásra érkeznek, nem gondoskodik senki sem.

Mikor a derék fiatal szolgáló álmélkodva kérdezte meg, hogy mi járatban vagyok, már elvesztettem a békétüresemet s kijelentettem, hogy Istenem, itt torlódom én is az idegenforgalom áradatában, egészen természetes dolog tehát, hogy ide sodródtam, ebbe a hivatalba, amelyet többek között az én istápolásomra tartanak fenn.

— Mondja meg az uraknak — patogtam — hogy nagyon hálás vagyok buzgó ügykezelésükért, de ez más városokban, például Nagyváradon, a Szent László hét alkalmával másképp intéződtött.

A fiatalember meg is ígérte, hogy illetékes helyre fogja továbbítani

észrevételemet, én azonban vehettem nyakamba a várost, míg végre egy szállodai portás ajánlására sikerül magánzállásra tennem szert.

De akkor mire való az idegenforgalmi hivatal?...

Nagyváradai festőművész képe a képzőművészeti kiállításon

A kolozsvári művészeti hetek legérdekesebb látványossága mindenestre a képzőművészeti kiállítás, amelyen számos erdélyi művész is résztvett. Erős rostáláson estek át a beküldött képek és szobrok, mert 1400 beküldött műtárgy közül csupán 154-et érdemesített a bírálóbizottság arra, hogy kiállításra kerüljön. A nagyváradai művészek közül egyedül Maczalik Alfréd szerepel a gazdag és magas művészi színvonalú tárlaton „Elhagyott Erdély” című képével, amelynek szép sikere volt. A budapesti Művészet című folyóirat levélben kérte fel a nagyváradai művészt, hogy képének reprodukálásához hozzájáruljon, ami figyelemreméltó megkülönböztetés.

A kolozsvári tárlaton egyébként minden művészeti irány képviselve volt, de az állam, a kultuszminisztérium, a székesfőváros és a törvényhatóság kitüntetése — valamint az erdélyi díjak is — főként az egészen modern felfogású alkotásoknak jutot-

tak, részben olyan képeknek, amelyekben a nagyközönség semmiképpen sem tudta felfedezni a művész értékeit. A tetszés általánosságban azokkal az alkotásokkal szemben nyilvánult meg, amelyek az illetékes műbírók figyelmét nem vonták magukra.

Ott láttuk a tárlaton Kontuly Béla festőművész néhány képét is, aki a Kormányzó Urnak Nagyváradra történt bevonulása ünnepét örököltette meg hatalmas vásznával, amelyet a Szent László-heti ünnepségek során a városháza disztermében helyeztek el. Kolozsváron kiállított képei éppoly kevéssé mondhatók maradandó becű alkotásoknak, mint a Horthy-bevonulás nagy kompozíciója, amely egyike volt a Szent László-hét legkínosabb csalódásainak.

Rengeteg idegen fordult meg Kolozsváron a művészeti hetek alkalmával. Egymást érték a művészeti események, amelyek kétségkívül nagyobb közönséget vonzottak, mint azok az ünnepi megnyilatkozások szoktak, melyeknél közéleti férfiak megnyilatkozásai, hosszadalmas szónoklatok vannak műsoron. A gyönyörűen átalakított Nemzeti Színház pompás előadásokkal kedveskedett és a Mátyás Király Diákház fényes termében is sok nagyon látogatott szórakoztató és kultúra-terjesztő előadás zajlott le, bizonyosságul annak, hogy az ünneplést és a kulturát kellő adagolással szívesen fogadja a nép, s hogy idegenforgalmi szempontból is jobban beválnak a művészeti események felsorakoztatása a szónoklat-áradatnál, ami a nagyváradai Szent László-hét programjának legfőbb hibája volt.

GAZDASÁGI ÉLET

Ismertetjük a szappan forgalmát és elosztását szabályozó rendeletet

III.

A mosószappan, mosószert, pipere- és borotvaszappan előállításával iparszerűen foglalkozók havi termelésük 20%-át — külön jegyzék vezetése mellett, — tartalekolni kötelesek. A tartalekolt mennyiség elosztásáról az Iroda útján a közellátásügyi minisztérium rendelkezik.

A mosó- és tisztítóüzemek az 1941. évben felhasznált mosószappan és mosószert mennyiségének csak 70%-át szerezhetik be.

A fodrásziparosoknak borotvaszappannal való ellátásáról az illetékes Ipartestület útján az Iroda gondoskodik.

Az előállító és a nagykereskedő köteles feljegyzést vezetni, amelyben tételesen fel kell tüntetni az általuk forgalomba hozott mosószappan, mosószert, pipere- és borotvaszappan mennyiségét, a szállítási idejének és a vevőnek megjelölésével.

A nagykereskedők és kiskereskedők kötelesek feljegyzést vezetni, amelyben tételesen fel kell tüntetni az általuk beszerzett, illetőleg az általuk forgalomba hozott pipere- és borotvaszappanról az előbbi bekezdésekben foglaltak szerint kötelesek feljegyzést vezetni.

Az a kereskedő, akit a közellátásügyi miniszter nagykereskedővé, illetőleg akit a polgármester kiskereskedővé nem jelölt ki, mosószappant, mosószert, pipere- és borotvaszappant csak május hó 17-től számított 30 napig árusíthat. Az

a nagykereskedő, vagy kiskereskedő, akinek mosószappan, mosószert, pipere- borotvaszappan árusítási jogosultsága a jelen rendelet értelmében megszűnik, meglévő készletét jogosultságának megszűnésétől számított legfeljebb 30 napig árusíthatja. A gyógyszerárak meglévő mosószappan, mosószert és borotvaszappan készletüket május hó 17-től számított legfeljebb 30 napig árusíthatják. Fenti határidő letelte után a polgármester jelöli ki azt a szappankereskedőt, akinek a kereskedő, illetőleg a gyógyszerár fennmaradt készletét átadni köteles.

Magánháztartásban személyenként 2 kgr.-nál több mosószappant, vagy mosószert készletben tartani nem szabad. Az orvoskamara tagok a fenti rendelkezések alapján kiszámított félevesi mosószappan- és mosószert szükségletüket magánháztartásukban készletben tarthatják. A magánháztartásban az előbbiek

Világmarkás
rádiók, kerékpárok
és ezek összes alkatrészei, külföldi
csillárok, hópalcok
villamossági cikkek dús raktára
Schwoy és Tarr
Szaniszló-utca 1. Apolló-palota.

szerint számított mennyiségnél nagyobb készlettel rendelkező fogyasztónak mindaddig nem szabad mosószappant, vagy mosószert beszereznie, amíg készlete a fent megjelölt mennyiség alá nem csökken.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető fogaázsal büntetettük az, aki a fent hivatkozott rendelkezésben előirt intézkedéseket megszegi, kijátsza, vagy nem teljesíti.

Ezen rendelkezés alkalmazásával a 700—1941. K. M. számú rendelet hatályát veszti.

Nagyvárad, 1942. május hó 19-én.

Dr. Soós István,
polgármester.

Mi újság a piacon?

Gyümölcsfélék: (Gyenge felhozatal)
1 kgr alma 1.40—2.80, 1 kgr narancs 2.60—3, 1 drb citrom 0.14—0.20, 1 kgr füge 4.60—5.

Zöldségfélék: (Közepes felhozatal)
1 kgr sóska 0.60—0.80, 1 kgr szárazbab 0.64—0.80, 1 kgr répa 0.26—0.30, 1 kgr borsó 0.80—1.06, 1 csomó zöld hagyma 0.8—0.12, 1 kgr cékla 0.30—0.40, 1 kgr spárga 1.20—1.60, 1 drb fejtes saláta 0.4—0.8, 1 kgr köszméte 1.20—1.40, 1 kgr petrezselyem 0.36—0.50, 1 drb új karalábé 0.50—0.60, 1 drb zeller 0.20—0.30, 1 drb uborka 1.30—1.50, 1 csomó hónapos retek 0.6—0.10, 1 kgr spenótot 0.80—1, 1 drb torma 0.6—0.16 P.

Élőállatok: (Gyenge felhozatal)
1 drb szarvasmarha vágó kgr 1.20—1.30, 1 drb fejős tehén 480—1200, 1 drb szopós borjú kgr 1.20—1.40, 1 drb kismalac 20—30 pengő.

Tejtermékek: (Közepes felhozatal)
1 liter tej 0.32, 1 kgr vaj 4.90—5.90, 1 kgr juhturó 2.80—3.20, 1 kgr tehénturó 1.10, 1 kgr tejfel 1.40, 1 kgr tehén sajt 1.90—2 pengő.

Kenyér:

1 kgr. egységes 46 fillér.

Halfélék: (Gyenge felhozatal)
1 kgr sulyu ponty 2—2.80, 1 kgr-on felül 2.80—3.50, 1 kgr apróhal 1.60—2 pengő.

Szárnyasok (Gyenge felhozatal)
I, II, III o. csirke kgr 2.60, 1 kgr tyúk 2.10, 1 drb tojás 0.14—0.15, kgr 2.96 pengő.

Húsarak:

1 kgr marhahús 2.86, 1 kgr növénydékmarha 2.94, 1 kgr bivalyhús 2.60, 1 kgr zsir 3.30, 1 kgr tepertő 3.30 pengő.

Villamossági szakmában jártas

kereskedői tapasztalattal rendelkező keresztény kereskedő segédeket keresünk

Vacsi és Dobriban villamossági szaküzlet

KOSSUTH LAJOS-utca 7 szám

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Német lap cikke Magyarország szabadságharcáról. Berlinből jelentik: (MTI) A mai Magyarországról szóló második cikkében a Berliner Börzen Zeitung Magyarország földirtokreformjával és a gyors iparosodás folyamatával foglalkozik. Az ország belső kérdéseinek megoldásának előfeltétele — írja a lap — annak a küzdelemnek eldőlte, amelyet Magyarország éppúgy, mint a többi szövetséges közösen folytat a német véderővel keleten. Ez a harc a magyar szabadság biztosításáért is folyik és a békeévek amahosszu sorozatának kiküzdéséért, amelyekben megvalósíthatók azok a tervek, amelyekért a fiatal Magyarország ma olyan ezenvedélyesen sikra szállt.

Segítsen a hadiárvaikon a Monika sorsjegy vételével

ENDRESZ ÉS BITAI EMLÉKE-
 NEK HÓDOLTAK A RÓMAI MA-
 GYAROK. Rómából jelentik: (MTI)
 A római magyarok kedden megemlé-
 keztek Endresz György és Bitai Gyula
 repülőkről, akik gépükkel a Justice
 for Hungaryval tíz évvel ezelőtt a
 Róma melletti repülőtéren lezuhantak.
 A római magyar egyesület tagjai
 koszorút helyeztek el a két hős repü-
 lő emlékművén.

Ujabb kitüntetések a Nemzetvédelmi
 Kereszttel. Budapestről jelentik:
 (MTI) A Kormányzó Ur újabb, körül-
 belül kétezzer személynek adományozta
 a Nemzetvédelmi Keresztet.

Segítsen a hadiárvaikon a Monika sorsjegy vételével

NAGYVÁRADAI ZSIDÓ FÉNYKÉPÉ-
 SZETI ÜGYNÖKÖK BECSAPTÁK A
 PÉCSI MUNKÁSOKAT. A Pesti Újság
 jelenti Pécsről: Az utóbbi időkben az
 ország minden részéről tömegesen kap-
 tuk a panaszokat, hogy zsidó ügynökök
 jöhíszemű munkásoktól kicsalják ked-
 veseik fényképeit, hogy azokról művé-
 esi kivitelű, színes nagytípusú készítenek.
 A legtöbb esetben felveszik a borso-
 s előleget, azután a féltől őrzött fénykép-
 pel örökre eltűnnek. Legutóbb Pécsen
 garázdálkodtak a nagyváradi „Leonardo
 arcképfestő és nagytípusú műintézet” ügy-
 nökei. A megrendelt képeket utánvétellel

Segítsen a hadiárvaikon a Monika sorsjegy vételével

meg is küldték, de azokat mindennek
 lehetetlen volt, csak művészi képeknek
 nem. A pécsi szakemberek véleménye
 szerint csúnyán becsapták a megrende-
 lőket. A gyakori panaszra való tekintet-
 tel ajánlatos lenne az egész szélhámos-
 frontot felgöngyölíteni és egyszerűs-
 denkorra elvenni kedvüket a fényképszí-
 nar megvásárlásától és a jöhíszemű em-
 berek félrevezetésétől.

Férfiruhákat használ-
 takat, legjobb áron
 vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzemében
 Bémer-tér 1. udvarban.
 Hívásra házhoz jövő

DÁNIÁBAN ELFOYOTT A KÁ-
 VÉ-, TEA- és KAKAÓKÉSZLET.
 Berlinből jelentik: Dániában kiosz-
 tották az utolsó tea-, kávé- és kakaó-
 készleteket a gyermekek részére.

A Szent Mónika Közösség június hó
 4-én, Urnapján délután 6 órakor
 Strauss-hangversenyt rendez az Orso-
 lya zárda nagytermében. A műsor
 egyik kiemelkedő száma: Bak László,
 a kiváló fiatal zongoraművész szerep-
 lése lesz. A város zenekedvelő közön-
 ségének ezton hívjuk fel a figyel-
 mét a hangversenyre.

Uj kerékpárok JAKAB műszerésznél

HALALOSVÉGÜ VITORLÁZÁS.
 A VIHAROS BALATONON. Bala-
 tonalmábihól jelentik: (MTI.) Misley
 Sándor vegyész mérnök feleségével
 viharos időben vitorlás kirándulásra
 ment a háborgó Balatonon. A vitor-
 lás felborult, Misleyné a vízbe ful-
 ladt. Misleyt sikerült kimenteni.

A 4-es honvédek figyelmébe. Junius
 hó 4-én, csütörtökön kirándulás a Pü-
 sök-fürdőbe (tetzés szerinti időben)
 családtagokkal egyetemben. Etkezés ta-
 risznyából. Gyülekezés a megbeszélés-
 hez délután 3 órakora a Parkban. El-
 nökség.

Korona Filmszínházban Szerdától
ZAVAROS ÉJSZAKA
 hallatlanul mulatságos filmvígjáték.
 Tolnay Klári, Rainay, Bilicsi, Pataky, Maklár, Pethes.

MÉGIS ADAGOLNI FOGJAK A
 SZENET ANGLIÁBAN. Lisszabon-
 ból jelentik: (Stefani.) Dalton mi-
 niszter az alsóház ellenzésével szem-
 ben elhatározta, hogy benyújtja a
 szén adagolásáról szóló javaslatot.
 (MTI.)

A Szent Orsolya leánygimnázium
 kongreganistái magyar napot tartottak
 Biharpüspökiben. Nagyvárad. Saját
 tud. Pünkösöd másodnapján kedves ün-
 nepességben volt része Biharpüspöki ma-
 gyarságának. A Szent Orsolya zárda
 gimnáziumának kongreganistái egy
 kellemes kirándulás keretében magyar
 napot rendeztek számukra. Az első
 részben Boldog Margit életét ismertet-
 ték ének és szavaltatok kíséretében. A
 második rész Petőfi és a magyar szá-
 badság címen a nagy magyar költő
 életkeretében tárta fel szabadságköté-
 szetét. A kisebb növendékek magyar
 táncokat mutattak be. Előadás végén
 a község plébánosa köszönte meg a
 leányok magyar szívből fakadó tartal-
 mas előadását és kérte azok megismé-
 tését a szomszédos szóránközség-
 ken is. A kongreganisták szívesen vál-
 lalták a magyar szellem további ter-
 jesztését is.

70 éves iennállását ünnepli a kolozsvári egyetem

A Kolozsvári M. Kir. Ferenc Jó-
 zsef Tudományegyetem május 29-én,
 pénteken délelőtt fél 12 órakor év-
 záró ünnepi közgyűlést tart az egye-
 tem 70. évfordulójának emlékére. Az
 ünnepi évzáró közgyűlést hálaadó
 istentisztelettel előzik meg, majd az
 egyetem aulájában a Magyar Hi-
 szekegy-gyel kezdetét veszi az ünnep-
 ség. Dr. Szentpétery Zsigmond rektor
 mondja a megnyitóbeszédet, majd dr.
 Gyulay Zoltán matematikai és tér-
 mészettudományi kari dékán ad elő
 „A fizikai kutatás határai” címmel.
 Dr. Szentkirályi Sámuel közgazdaság-
 tudománykari prodekan az egyetem
 hősi halottairól emlékezik meg. Ezu-
 tán az egyes tudománykarok jelen-
 tésére kerül sor és kiosztják a pályá-
 díjakat. Dr. Szentpétery Zsigmond zá-
 róbeszéde után az egyetemi énekkar
 a Himnusszal zárja be az ünnepi köz-
 gyűlést.

A Katalin-telepi műkedvelők előadása a Szigligeti színházban

A Népművelési Bizottság rendszé-
 ben június 4-én — Urnapján — mutat-
 kozik be a Szigligeti színházban a Ka-
 talin-telepi műkedvelő gárda. A fiata-
 lokból álló, jó képességű gárda a nagy-
 sikerű Marika hadnagya című 3 felvo-
 nános operettet adja elő. Abban a ne-
 mes versengésben, amely most megin-
 dul, meg akarják mutatni, hogy a kül-
 városban is vannak, akik odaadón
 szolgálják a magyar művelődés és kul-
 tura szent szelmjét.

NYILTTÉR

Ertesítem a nb. közönséget, hogy a
 Tisza Kálmán-tér 1. szám alatt levő je-
 lenleg Kocs István tulajdonát képező
 vegyeskereskedést átveszem. Kérem a
 hitelezőket 3 napon belül jelntkezni
 sziveskedjenek.

Szabó János,
 Mussolini-tér 10. I. em.

Megnyilt a Félix-fürdő
magyar csárdája
 Elsőrendű magyar konyha, kitűnő italok, figyelmes
 kiszolgálás. Nagyszerű kombinált zene, elsőrangú vonat-
 járatok. Telefon megrendeléseket 21-63 számon.
 N. b. vendégeitől szives pártfogást kér
Balázs Ferenc vendéglős mester.

Az Országos Magyar Sajtókamara Bihar megyei és váradi tagjainak névsora

Vitéz Kolozsváry-Borcsa Mihály, az
 Országos Sajtókamara elnöke a ke-
 rületi titkárok értekezletén szóbeli
 utasítást adott a kerületek titkárai-
 nak, hogy mindazon egyének ellen,
 akik a Kamarának nem tagjai és az
 újságírói, illetve szerkesztői címet
 jogtalanul használják, tegyék meg a
 feljelentést, mely után a Kamara in-
 tézkedik az iránt, hogy az illetőket
 a bíróság vonja felelősségre.
 Minthogy az álhírlapírók ellenör-
 zése sok esetben lehetetlen, Nagyvá-
 rad és Bihar megye kerületi titkársá-
 ga hírlapok útján közli a közönség-
 gel a sajtókamarai tagok névsorát,
 azzal a megjegyzéssel, hogy azok,
 akik a névsorban nem szerepelnek, az
 újságírói cím használatával vissza-
 élnek és ténykedésük büntetendő cse-
 lekménynek minősül.

A Sajtó kamara tagjainak névsora
 a következő:
 Hivatásos újságírók és szerkesztők:
 Az Újságírói főosztály I. szakosztá-
 lyának tagjai Árvay Árpád, Pach

Sándor, Belteky László, Biró György,
 Daróczi Kiss Lajos, Felvidéki István.
 (Újságírói főosztály III. szakosztálya-
 ból átminősítés alatt az I. szakosz-
 tályba) Huzella Ödön, Jakabovits
 Elemér, Jávör Béla, Katona Béla,
 Maizner János, Majorné Fodor Viola,
 Marjalaky Sztupka Tibor (1942. évi
 december hó 31. napjáig). Marót
 Sándor, Nagy Ákos, dr. Paál
 Árpád, Papp György, Pilcz László,
 Szikszay Sándor, dr. Tabéry Géza.
 Újságíró gyakornokok: Garamvölgyi
 István, Urszinyi Éva (kilátásba he-
 lyezve).

Az Újságírói főosztály II. szakos-
 tályának tagjai (nem hivatásos újság-
 írók) Hilf László, Hegedüs Nándor,
 Jeskó Sándor, Török Tibor, Polyák
 István.

Újságírói főosztály III. szakosztály
 (írók, szakírók, időszakos cikkírók)
 dr. Barza Ferenc, Csurka Péter, Hor-
 váth Imre.

A fenti közlemény kizárólag a
 napilapoknál dolgozó sajtókamarai
 tagokat sorolja fel.
 Nagyvárad, 1942. május 26.
 Papp György
 Az Orsz. Magy. Sajtókamara
 Nagyvárad kerületi titkára.

SZINHÁZ

„TÜZVÉSZ”

— Mezey Mária a Szigligeti Színházban —

A Vigszínház egyik legnagyobb sikerű műsordarabja volt az utóbbi időben Sommerset Maugham „Tüzevész” című drámája, amelyet a Szigligeti Színház kedden este mutatott be Mezey Mária vendégszereplésével. A darab kevés cselekménnyel, de hatalmas belső feszültségekkel tárja fel egy angol vidéki család életét, amelyben tragikus fordulatot idéz elő egy házasságon és egy férjesasszony egymásra találása.

Az Indiából hazatért házaspár, Henry és Mariella, családi házat épít, hogy aztán, még fiatalon, abban élvezze az évtizedes gyarmati szolgálat után megérdemelt nyugalmat. De amíg a ház felépül, a volt gyarmati hivatalnok öccsének, Eddynek házában akarják meghuzni magukat. Gondtalan életű földbirtokos család ez, amelynek Eddy és az őt bálványozásig szerető feleségén, Judyn kívül Hannah, az idős leánytestvér és Nicky a még önállósított husz éves fiutestvér is tagjai. A vendéglátás végzetessé válik. Eddy és Mariella felfedezik, hogy az Isten egymásnak teremtette őket, tüzevészként ragadja őket magával a szerelem, amely ellen hiába küzdenek. Az idős leány gyanakvó ébersége és a fiatal fiu fellángolása heves összecsapásokat eredményez és nyilvánvalóvá teszi ezt a szerelmet, amelyet a ház asszonya amúgy is megérezett már. Judy nem veszi fel a harcot az Indiából érkezett sógornővel. Céltalannak látja életét s midőn tűz üt ki a gazdaságban, a lángok közé veti magát. A férjet majdnem örületbe kergeti az öngyilkosság, de az indiai asszony, akitől most már

saját férje is teljesen elhidegül, meggyőzi őt, hogy együtt kell a boldogságot megkísérelniök.

A megoldás nem megnyugtató, de az élet teremt ilyen helyzeteket, s az író finom művészi eszközökkel igyekszik meggyőzni arról, hogy a lelkek hatalmas indulataiban kikerülhetetlenül bekövetkeznek ilyen, a társadalmi erkölcs szempontjából súlyos megítélés alá eső fordulatok.

A darabot kitűnő előadásban hozta a Szigligeti Színház. Mezey Mária az egész kivételes tehetség lenyűgöző erejével alakította az Indiából érkezett asszony szerepét. Nem volt benne semmi démoni s mégis szinte félelmetes volt, amint az egymásnak teremtett lelkek könyörtelen végtelenségét érzékeltette. Ahogy szembekerült a vidéki család sekélyességeivel, ahogy pusztán az egyéniség adottságaival s az idegenből odavetődött nő szokatlan életszemléletével elhelyezte abban a lelki problémák tragikus magvát, megdöbbentő volt, majdnem kísérteties. A legegyszerűbb párbeszédekben is megrázóan és lebilincselően érezte a drámai kifejlődések előszelét; arcjátéka roppant belső indulatok viharzását árulta el a legcsekélyebb mozgáslátással szédületes mélységeket

tárt fel vagy sejtetett. A legnagyobb feszültségeket érte el egészen egyszerű eszközökkel s kitöréseiben fojtott szenvedélyek robbantak ki keresetlenül. A közönség lélekzetét visszafojtva, figyelte a csodálatos életábrázolás egyre növekvő erősségű mozzanatait, s mindvégig valóban megsemmisülten állt a nagy művész teljesítményének bűvöletében.

A légkörbe, amelyet Mezey Mária teremtett, gyönyörűen illeszkedett base Moory Lucy, aki a tragikus sorsu szerelmes fiatalasszony megszemélyesítésével minden eddigi alakítását megszerte felülmúlta. A szelid gondatlanság, a felébredő féltékenység, a megmáshatatlanság lelki fejlődésekkel szemben való fájdalmas megalkuvás és az önfeláldozó félreállítás széles érzelmi skáláját forró őszinteséggel, kiváló jellemző-készséggel s a könnyekig megindítóan játszotta végig.

Bartók Julia az idős leány szerepében nyújtott kiváló s Barys Béla, az Indiából hazaérkezett férjet alakította meggyőzően. A többi szereplők teljesítményét azonban már érezhető üressé váltatta el a magas művészi színvonalról, amelyen az előbb említettek játéka közvetlenül a vendégművész női színjáráshoz csatlakozóan mozgott. A fejlődő s egyre több mélységet nyitó Márky Géza még megállta helyét, de Sármasz nem tudott kellő illuziót kelteni a nem neki való, nehéz szerepben, amelynek csak nagy drámai mozzanatainál találta meg önmagát.

Az előadás a Szigligeti Színház eddigi legjobb prózai teljesítményei közé tartozik. (I. b.)

Színházi iroda közleményei:

Szombaton délután 4 órakor: **Viharos szerelem** (Latabár Kálmán).

Szombaton este: **Viharos szerelem** (Latabár Kálmán).

Vasárnap délután 4 órakor: **Viharos szerelem** (Latabár Kálmán).

Vasárnap este: **Viharos szerelem** (Latabár Kálmán).

Hétfőn este: **Viharos szerelem** (Latabár Kálmán). Utolsó előadás.

— **Ma szerdán este Mezey Mária vendégszereplése a színházban.** Mezey Mária, a Vigszínház művésznője és a magyar filmek ünnepelel primadonnája ma, szerdán este a tegnapi előadásban oiy hatalmas és osztatlan sikert aratott „Tüzevész” című színházban vendégszerepel Mezey Mária. Mérsékelttel felemelt helyárák.

— **Bukaresti kaland** az idényben utoljára 64-edszer Solymossy Imre fel léptével, filléres helyárákkal kerül színre. Jegyek elővételben már kap-

hatók.

— **Vedd le a kalapod a honvéd előtt** című dalos, nótás, gyöngyvirágos operett újdonság pénteken este rendkívül olcsó helyárákkal kerül színre, hogy mindenkinek módja legyen megnézni ezt a hangulatos, gyönyörű darabot. Páholy 3 P, minden földszinti jegy 60 fillér, emeleti jegyek 40 fillér, állóhelyek 30 fillér. Az idényben utoljára.

— **Latabár Kálmán szombaton délután és este, vasárnap délután és este és hétfőn este vendégszerepel** az idény legnagyobb operett sikerében a Viharos szerelem című újdonságban, mely Delly Ferenc rendezésében kerül színre. Latabár Kálmán partnerei: Jurik Julcsi, Bartók Julia, Kozma Andor, Barys Béla, Márky Géza és Utó Endre lesznek. Felemelt helyárák. Jegyek elővételben már válthatók a pénztárnál.

SPORT

Zomborban 6:1-re győzött a NAC

(Sajtó ad.) Pünkösdi hétfőjén Zomborban vendégszerepelt a NAC. A váradi zöldfehéreket ünnepélyesen fogadták a pályaudvaron, de kijutott nekik ebből a pályán is. A bácskai fővárosban soha nem látott érdeklődés nyilvánult meg a nem mindennapi sporteseménye iránt. Szabadkáról, Bajáról. Apatinból különvonat vitte a sportrajongókat a megyeszékhelyre.

A mérkőzés előtt zászlót cserélt a két egyesület s a város nevében dr. Cserta Péter polgármester üdvözölte meleg szavakkal csapatunkat. A NAC mindentben rászolgált a

várakozásra s szép játékkal 2:0-as felidő után 6:1. arányban nyerte meg az összecsapást. A zomboriak méltó ellenfelei voltak a zöldfehéreknek s így a közönség olyan játékban gyönyörködhetett, amelyhez hasonló még nem igen látott. Bodola maga ötgólt lő s egycsapásra beleopta magát a bácskaiak szívébe is. A hatodik gól szerzője Sárvári volt. A csapat újdéki összeállításában játszott, csupán Deményi helyén, aki kisebb sérülést szenvedett. Szurgyi játszott halfedet.

Szakkörök a mérkőzés végén oda nyilatkoztak, hogy magyar csapat

még ilyen játékot nem mutatott Zomborban. Ennek értékét az világítja meg igazán, ha figyelembe vesszük azt, hogy az utóbbi időben nem kisebb csapatok vendégszerepeltek ott, mint a Ferencváros, Szeged, WMFC és a Szolnok.

A zöldfehér tizenegy tegnap az éjszakai órákban érkezett haza. A csapat kísérei, Krüger sportigazgató és Rónai edző munkatársunk előtt kijelentette, hogy Bácskában igazán otthonéreztek magukat s ez a pünkösdi a NAC-nak valóban örökké emlékezetes marad.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Trófép „Rheinmetall”, majdnem új állapotban eladó. Hitler-utca 47. 504

Varady Zsigmond- és Pece-utcai sarokház eladó. Felvilágosítást nyújt dr. Dobay és dr. Könyves ügyvédi iroda, Szabolcs-utca 4. 495

Eladó költözés miatt jutányosan egy hentes pult közlappal és részfogókkal. Szöllőtelep-u. 10. 496

30.000 darab új téglá eladó. Cím a kiadóban. 500

Sürgősen oleson eladók butorok, kereti butorok. Nagy Sándor-u. 4. Róth 494

KIÜRÜLT FESTEKEK HORDÓK jutányos áron eladók. Szent László-nyomda R. T., Szilágyi Dezső-utca 5.

SZÉP. keveset használt mély gyerekkocsi eladó. Petőfi-utca 17.

Eladó lemezolló és kétkerekű rugós kézikocsi, Nilgész-telep, Toborzó-utca 3. Ceuzi. 396

Különféle

Fotéri üzlethelyiséget keresek. Ügy-nököket díjazok. „Középterjedelmi” jellegre kiadoba. 501

Olvassa és terjessze a Magyar Lapok-at

Akik magánháza, bérháza, birtokot, szőlőt, malmot, gyárat, bármilyen üzletet eladni venni, bérelni, bérbeadni akarnak, keressék fel Popovics ingatlanközvetítő irodát, Nagyvárad, Szent János-u. 6. Telefon: 15—67. 466

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a **MAGYAR LAPOK**-at

Állást nyee

Vidéki fiatal borbély- és szabó segéd (konfekció vagy magyarszabó műhelybe) alkalmazást keresnek. Cím: Ferencz János Nagykálló, Kiskút-utca 435. Szabolcs megye. 503

Keresztény, agilis helyi ügynököt keresek. „Papírület” jligére kiadoba. 502

Apolló filmszínházban fiatal, jó családból való gépésztanuló felvétetik. 499

„Frivolitás” kézimunkást keresek. Jelentkezés reggel fél 10-ig. Széchenyi-ter 1., ajtó 5. 498

KIADÓTULAJDONOS:
szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr. Paál Árpád**
Célcios kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**
Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, MAJUS 28.
Budapest I.

- 6.40 Ebrezslő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Székesfővárosi Tűzoltózenekar.
- 11.20 Zenekari művek.
- 11.40 Pakots József elbeszélése.
- 12.10 Balázs Kálmán cigányzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatára.
- 14.00 Sthymmel Miklós tánczenekara.
- 15.20 A kassai rádió műsorából.
- 16.15 Ruszin hallgatóinknak.
- 17.15 A Budapesti Könyvnyomdászok Daikera Vezényel Ujj József dr.
- 17.35 A Földművelésügyi Miniszterium rádióelőadásorozata.
- 19.00 Rádiózenekar.
- 19.35 A kassai rádió műsorából.
- 19.20 Az ismeretlen Bajza József. Összeállította Kerecsényi Dezső dr. A veresket Lehotay Árpád mondja el.
- 19.50 Korén Endre, az Operaház tagja énekel. kíséri Pertis Pali cigányzenekara.
- 20.55 Külügyi negyedóra.
- 21.10 Beethoven álma. Hangjáték egy felvonásban.
- 22.10 Bécsi fuvóegyüttes.
- 22.40 Géczy Barnabás zenekaranak műsorából.
- 23.25 Illiczky László téncczenekara.
- 00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatára.

Budapest II.

- 17.30 Rádiózenekar.
- 18.00 Gyorsirótanfolyam.
- 18.30 Sárváry Dezső előadása.
- 19.15 A kassai rádió műsorából.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Ügétőversenyeredmények.
- 20.20 A három Erkel. Rádióábránd.